

Als antwoord op de vraag van de raad aan de initiatiefnemers van de GGG-werkgroep om een voorstel te doen voor prioritering van de 17 werelddoelen, doen we het volgende voorstel:

Kies uit de 17 Global Goals, die nu Sustainable Development Goals (SDG) genoemd worden de volgende 7 doelen:

- 1. Einde aan Armoede: Beëindig armoede overal en in al haar vormen.**
- 2. Einde aan Honger: Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw**
- 7. Duurzame moderne energie: Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen**
- 8. Economische groei en werk: Bevorder aanhoudende, inclusieve, en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen**
- 12. Duurzame consumptie en productie: Verzeker duurzame consumptie-, en productiepatronen**
- 13. Bestrijding klimaat- verandering: Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.**
- 15. Einde verlies aan biodiversiteit: Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.**

Hiervan gaan er twee over het thema voedsel en landbouw (1,2), twee over energie en klimaat (7,13), twee over duurzame productie en consumptie en een over biodiversiteit.

Ons voorstel gaat uit van de gedachte: waar heeft Ten Boer al beleid geformuleerd, en kan dat beleid, eventueel intensiever, voortgezet worden tot 1-1-2019.

In de hieronder volgende tabel staan de voorgestelde 7 SDG's, de betekenis ervan, de concrete doelen die in VN-verband zijn afgesproken en de beleidsterreinen waarop deze doelen aansluiten,

Global Goal nummer (SDG nummer), Naam en "Opdracht" door de VN	Algemene beschrijving	Concrete doelen (VN) <i>Mogelijke keuze voor Ten Boer, de komende 2 jaar</i>	Koppelen aan bestaand beleid van Ten Boer
<p>1. Einde aan Armoede:</p> <p>Beëindig armoede overal en in al haar vormen.</p>	<p>Dit doel heeft betrekking op het verhogen van het inkomen van de allerarmsten, maar ook het waarborgen van toegang tot basisvoorzieningen, en op ode bescherming van iedereen tegen door de mens veroorzaakte rampen en natuurrampen</p>	<p>1.1. Tegen 2030 extreme armoede uitroeien voor alle mensen wereldwijd, die met minder dan \$1,25 per dag moeten rondkomen..</p> <p>1.2 Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen</p> <p><i>1.3 Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren.</i></p> <p><i>1.4 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle mannen en vrouwen, in het bijzonder de armen en de kwetsbaren, gelijke rechten hebben op economische middelen, alsook toegang tot basisdiensten, eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, nalatenschap, natuurlijke hulpbronnen, gepaste nieuwe technologie en financiële diensten, met inbegrip van microfinanciering.</i></p> <p>1.5 Tegen 2030 de weerbaarheid opbouwen van de armen en van zij die zich in kwetsbare situaties bevinden en hun blootstelling aan en kwetsbaarheid voor met klimaatgerelateerde extreme gebeurtenissen en andere economische, sociale en ecologische schokken en rampen beperken.</p> <p><i>1.a Zorgen voor een aanzienlijke mobilisatie van middelen afkomstig uit verschillende bronnen, ook via versterkte ontwikkelingssamenwerking, om adequate en voorspelbare middelen te voorzien voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, om programma's en beleidslijnen te implementeren die een einde moeten maken aan armoede in al haar vormen.</i></p>	<p>Fairtrade gemeente; Armoedebeleid</p>

		1.b Solide beleidskaders creëren op nationaal, regionaal en internationaal niveau, die zijn gebaseerd op ontwikkelingsstrategieën ten gunste van de armen en het genderbeleid, om de versnelde investering te ondersteunen in acties die gericht zijn op het uitroeien van de armoede.	
<p>2. Einde aan Honger:</p> <p>Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw</p>	<p>Dit doel is er, om iedereen het hele jaar door te voorzien van een veilig en voedzame voeding</p>	<p><i>2.1 Tegen 2030 een einde maken aan honger en voor iedereen, in het bijzonder de armen en de mensen die leven in kwetsbare situaties, met inbegrip van kinderen, toegang garanderen tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel en dit het hele jaar lang.</i></p> <p><i>2.2 Tegen 2030 een einde maken aan alle vormen van ondervoeding, waarbij ook tegen 2025 voldaan moet kunnen worden aan de internationaal overeengekomen doelstellingen met betrekking tot groeiachterstand en ondergewicht bij kinderen onder de 5 jaar; en eveneens tegemoetkomen aan de voedingsbehoeften van adolescente meisjes, zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven en oudere personen.</i></p> <p><i>2.3 Tegen 2030 de landbouwproductiviteit en de inkomens verdubbelen voor kleinschalige voedselproducenten, in het bijzonder vrouwen, inheemse bevolkingen, familieboeren, veefokkers en vissers, onder meer door een veilige en gelijke toegang tot land, andere productieve hulpbronnen en inputs, kennis, financiële diensten, markten en opportuniteiten die toegevoegde waarde bieden en ook buiten de landbouw tewerkstelling genereren.</i></p> <p><i>2.4 Tegen 2030 duurzame voedselproductiesystemen garanderen en veerkrachtige landbouwpraktijken implementeren die de productiviteit en de productie kunnen verhogen, die helpen bij het in stand houden van ecosystemen, die de aanpassingscapaciteit verhogen in de strijd tegen klimaatverandering, extreme weersomstandigheden, droogte, overstromingen en andere rampen en die op een progressieve manier de kwaliteit van het land en de bodem verbeteren.</i></p> <p><i>2.5 Tegen 2020 de genetische diversiteit in stand houden</i></p>	<p>Fairtrade gemeente; Energieneutraal in 2035 Armoedebeleid</p>

		<p>van zaden, cultuurgewassen en gefokte en gedomesticeerde dieren en hun in het wild levende verwanten, ook aan de hand van zaad- en plantenbanken die op een degelijke manier beheerd en gediversifieerd worden op nationaal, regionaal en internationaal niveau; en de toegang bevorderen tot het eerlijk en billijk delen van voordelen afkomstig van het gebruik van genetische hulpbronnen en daaraan gekoppelde traditionele kennis, zoals internationaal overeengekomen.</p> <p>2.a Verhogen van de investeringen, door versterkte internationale samenwerking, in landelijke infrastructuur, landbouwkundig onderzoek en uitgebreide diensten, technologische ontwikkeling en genetische databanken voor planten en vee om de landbouwkundige productiecapaciteit in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen, te versterken.</p> <p>2.b Corrigeren en voorkomen van handelsbeperkingen en scheefgegroeide situaties op de wereldlandbouwmarkten, door onder andere tegelijk alle vormen van landbouwexportsubsidies en alle exportmaatregelen met een gelijkaardig effect af te schaffen, in overeenstemming met het mandaat van de Ontwikkelingsronde in Doha.</p> <p>2.c <i>Maatregelen aannemen die de correcte werking moeten garanderen van de voedselgrondstoffenmarkten en hun afgeleiden en een snelle toegang tot marktinformatie bevorderen, met inbegrip van informatie over voedselreserves, om de extreme volatiliteit van de voedselprijzen te helpen beperken.</i></p>	
<p>7. Duurzame moderne energie:</p> <p>Verzekeren toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen</p>	<p>Dit doel is om ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot groene energie</p>	<p>7.1 <i>Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen.</i></p> <p>7.2 <i>Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.</i></p> <p>7.3 <i>Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen.</i></p> <p>7.a Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de</p>	<p>Energieneutraal in 2035</p>

		<p>hernieuwbare energie, de energiedoeltreffendheid en de geavanceerde en schonere fossiele brandstoffentechnologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie.</p> <p>7.b Tegen 2030 de infrastructuur uitbreiden en de technologie upgraden om moderne en duurzame energiediensten te kunnen aanbieden aan alle ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en door land ingesloten ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun respectieve steunprogramma's.</p>	
<p>8. Economische groei en werk:</p> <p>Bevorder aanhoudende, inclusieve, en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen</p>	<p>Dit doel gaat over het creëren van fatsoenlijke banen en economische kansen voor iedereen</p>	<p><i>8.1 De economische groei per capita in stand houden in overeenstemming met de nationale omstandigheden en, in het bijzonder, minstens 7% aangroei van het bruto binnenlands product per jaar in de minst ontwikkelde landen.</i></p> <p>8.2 Tot meer economische productiviteit komen door diversificatie, technologische modernisatie en innovatie, ook door de klemtoon te leggen op sectoren met hoge toegevoegde waarde en arbeidsintensieve sectoren.</p> <p>8.3 Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten.</p> <p>8.4 Tegen 2030 geleidelijk aan de wereldwijde efficiëntie, productie en consumptie van hulpbronnen verbeteren en streven naar de ontkoppeling van economische groei en achteruitgang van het milieu, volgens het 10-jarig Programmakader voor Duurzame Consumptie en Productie, waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen.</p> <p><i>8.5 Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke</i></p>	<p>Fairtrade gemeente; Energieneutraal in 2035 Participatiebeleid</p>

		<p>waarde.</p> <p>8.6 Tegen 2020 het aandeel aanzienlijk terugschroeven van jongeren die niet aan het werk zijn, geen onderwijs volgen en niet met een opleiding bezig zijn.</p> <p>8.7 Onmiddellijke en effectieve maatregelen nemen om gedwongen arbeid uit de wereld te helpen, een einde te maken aan moderne slavernij en mensensmokkel en het verbod en de afschaffing van de ergste vormen van kinderarbeid veiligstellen, met inbegrip van het rekruteren en inzetten van kindsoldaten, en tegen 2025 een einde stellen aan kinderarbeid in al haar vormen.</p> <p>8.8 De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migranten-arbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in precare werkomstandigheden bevinden.</p> <p>8.9 Tegen 2030 beleidslijnen uitwerken en implementeren ter ondersteuning van het duurzaam toerisme dat jobs creëert en plaatselijke cultuur en producten bevordert.</p>	
--	--	---	--

<p style="text-align: center;">12. Duurzame consumptie en productie:</p> <p style="text-align: center;">Verzeker duurzame consumptie-, en productie-patronen</p>	<p>Dit doel betreft het verminderen van onze invloed op de planeet door alleen maar te produceren en alleen te consumeren wat we nodig hebben</p>	<p>12.1 Het 10-jarig Programmakader inzake Duurzame Consumptie- en Productiepatronen implementeren, waarbij alle landen actie ondernemen, en waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen, rekening houdend met de ontwikkeling en de mogelijkheden van de ontwikkelingslanden.</p> <p><i>12.2 Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren.</i></p> <p><i>12.3 Tegen 2030 de voedselverspilling in winkels en bij consumenten per capita halveren en voedselverlies reduceren in de productie- en bevoorradingsketens, met inbegrip van verliezen na de oogst.</i></p> <p><i>12.4 Tegen 2020 komen tot een vanuit milieuvriendelijk beheer van chemicaliën en van alle afval gedurende hun hele levenscyclus, in overeenstemming met afgesproken nationale kaderovereenkomsten, en de uitstoot aanzienlijk beperken in lucht, water en bodem om hun negatieve invloeden op de menselijke gezondheid en het milieu zoveel mogelijk te beperken.</i></p> <p><i>12.5 Tegen 2030 de afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.</i></p> <p>12.6 Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus.</p> <p><i>12.7 Duurzame praktijken bij overheidsopdrachten bevorderen in overeenstemming met nationale beleidslijnen en prioriteiten.</i></p> <p><i>12.8 Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevante informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.</i></p> <p>12.a Ondersteunen van ontwikkelingslanden ter versterking van hun wetenschappelijke en technologische mogelijkheden om de richting uit te gaan van meer duurzame consumptie- en productiepatronen.</p>	<p>Energieneutraal in 2035. Kringlopen sluiten, ecologie; Afvalnota</p>
---	--	---	---

		<p>12.b Ontwikkelen en implementeren van instrumenten om de impact te monitoren van duurzame ontwikkeling op duurzaam toerisme dat werkgelegenheid creëert en de plaatselijke cultuur en producten promoot.</p> <p>12.c Inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen die afval producerende consumptie aanmoedigen rationaliseren, door storende marktvloeden uit de wereld te helpen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, ook door het belastingsysteem te herstructureren en deze schadelijke subsidies te laten uitdoven, waar deze bestaan, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke noden en omstandigheden in de ontwikkelingslanden en waarbij de mogelijke negatieve invloeden worden geminimaliseerd op hun ontwikkeling op een manier die de armen en de getroffen gemeenschappen beschermt.</p>	
--	--	--	--

<p>13. Bestrijding klimaatverandering: Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.</p>	<p>Dit doel gaat over het omgaan met de gevolgen van de opwarming van de aarde</p>	<p>13.1 De veerkracht en het aanpassingsvermogen versterken van met klimaat in verband te brengen gevaren en natuurrampen in alle landen. 13.2 Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning. <i>13.3 De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering.</i> 13.a De verbintenis uitvoeren die door de ontwikkelde landen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering genomen werd omtrent de doelstelling om tegen 2020 gezamenlijk jaarlijks \$ 100 miljard bijeen te brengen uit allerlei bronnen, om tegemoet te komen aan de behoeften van de ontwikkelingslanden in de context van aanzienlijke mitigatieacties en van transparantie inzake implementatie, en om door deze kapitalisatie het Groene Klimaatfonds zo snel mogelijk volledig operationeel te maken. 13.b Mechanismen promoten om de capaciteit te vergroten in het kader van doeltreffende aan klimaatverandering gekoppelde planning en beheer in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten, waarbij ook wordt gefocust op vrouwen, jongeren en lokale en gemarginaliseerde gemeenschappen.</p>	<p>Kringlopen sluiten, ecologie Energieneutraal in 2035</p>
<p>15. Einde verlies aan biodiversiteit: Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijn-vorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.</p>	<p>Dit doel betreft de bescherming van onze natuurlijke hulpbronnen en fauna</p>	<p>15.1 Tegen 2020 het behoud, herstel en het duurzaam gebruik van terrestrische en inlandse zoetwaterecosystemen en hun diensten waarborgen, in het bijzonder bossen, moeraslanden, bergen en droge gebieden, in lijn met de verplichtingen van de internationale overeenkomsten. 15.2 Tegen 2020 de implementatie bevorderen van het duurzaam beheer van alle soorten bossen, de ontbossing een halt toeroepen, verloederde bossen herstellen en op duurzame manier bebossing en herbebossing mondiaal opvoeren. 15.3 Tegen 2030 de woestijnvorming tegengaan, aangetast</p>	<p>Kringlopen sluiten, ecologie</p>

		<p>land en gedegradeerde bodem herstellen, ook land dat wordt aangetast door woestijnvorming, droogte en overstromingen, en streven naar een wereld die qua landdegradatie neutraal is.</p> <p>15.4 Tegen 2030 het behoud garanderen van de ecosystemen in de bergen, met inbegrip van hun biodiversiteit, om hun vermogen te versterken voordelen te genereren die essentieel zijn voor duurzame ontwikkeling.</p> <p><i>15.5 Dringende en doortastende actie ondernemen om de aftakeling in te perken van natuurlijke leefgebieden, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en, tegen 2020, de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen.</i></p> <p>15.6 Bevorderen van het eerlijk en billijk verdelen van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van genetische hulpbronnen en bevorderen van gepaste toegang tot dergelijke hulpbronnen, zoals internationaal overeengekomen.</p> <p>15.7 Dringend actie ondernemen om een einde te maken aan stroperij en de handel in beschermde planten- en diersoorten en zowel de vraag naar als het aanbod van illegale producten afkomstig van deze planten- en diersoorten aan te pakken.</p> <p>15.8 Tegen 2020 maatregelen invoeren om de invoering van invasieve uitheemse soorten in land- en waterecosystemen te beperken en hun impact op aanzienlijke wijze te beperken, en de prioritaire soorten controleren of uitroeien.</p> <p><i>15.9 Tegen 2020 ecosysteem- en biodiversiteitswaarden integreren in nationale en plaatselijke planning, ontwikkelingsprocessen, strategieën en plannen inzake armoedebestrijding.</i></p> <p>15.a Financiële hulpbronnen mobiliseren en aanzienlijk verhogen vanuit allerlei bronnen om de biodiversiteit en de ecosystemen te vrijwaren en op duurzame wijze te gebruiken.</p> <p>15.b Aanzienlijke middelen mobiliseren vanuit allerlei</p>	
--	--	--	--

		<p>bronnen en op alle niveaus om duurzaam bosbeheer te financieren en gepaste stimuli te verschaffen aan ontwikkelingslanden om een dergelijk beheer te organiseren, ook voor behoud en herbebossing.</p> <p>15.c De wereldwijde inspanningen ter bestrijding van stroperij en illegale handel in beschermde diersoorten opvoeren, ook door verhoging van de capaciteit van plaatselijke gemeenschappen in hun streven naar kansen inzake een duurzaam bestaan.</p>	
--	--	---	--